

บทที่ 2

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีผู้ศึกษาผลตอบแทนทางการอาชีวศึกษาไว้หลายท่าน เช่น Mark Blaug (1971) ได้ศึกษา อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาในประเทศไทย ได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ที่เชิงผลได้ผลเสีย (Cost-Benefit Analysis) ซึ่งใช้เครื่องมือที่เรียกว่าอัตราผลตอบแทนภายใน (The Internal Rate of Return) คือการคิดอัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลได้ เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของกระแสทุน ซึ่งใช้ข้อมูลจากการสำรวจงาน เขตพระนคร-ธนบุรี โดยพิจารณาทั้งผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลทั้งโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งอัตราผลตอบแทนทางสังคมของผู้สำเร็จทางสายอาชีพของรัฐบาลและเอกชนนั้นต่ำกว่าสายสามัญ ทั้งนี้เพราะว่าการศึกษาในสายอาชีพเสียต้นทุนที่มากกว่าแต่ได้รับผลตอบแทน ที่ไม่แตกต่างจากผู้สำเร็จทางสายสามัญ แต่อย่างไรก็ตามผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้ที่สำเร็จทางสายอาชีพจากโรงเรียนรัฐบาลจะสูงกว่าผู้สำเร็จจากโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนของรัฐบาลจะได้รับเงินอุดหนุนส่วนหนึ่งจากงบประมาณแผ่นดิน อัตราผลตอบแทน จากการศึกษานี้ของ Mark Blaug พอสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 2.1 แสดงอัตราผลตอบแทนทางสังคมและส่วนบุคคลของชายและหญิงรวมกันแบ่งตามประเภทของการศึกษาในระดับมัธยม

ประเภทโรงเรียนและระดับการศึกษา	อัตราการผลตอบแทนทางสังคม (เปอร์เซ็นต์)	อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล (เปอร์เซ็นต์)
โรงเรียนมัธยมสายสามัญทั้งของรัฐบาลและเอกชน		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	10	11
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	11
โรงเรียนมัธยมสายอาชีพของเอกชน		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	8	10
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	10
โรงเรียนมัธยมสายอาชีพของรัฐบาล		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	8	13
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	12

ที่มา : Mark Blaug, The rate of return to investment in Thailand (Bangkok, 1971), pp. 5-14.

ศุภชัย พานิชภักดิ์ (2519) ได้คำนวณอัตราการผลตอบแทนของการลงทุนในการศึกษา โดยอยู่ในรูปที่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงในเวลาได้ เพราะอัตราค่าจ้างสัมพัทธ์จะเปลี่ยนไปในอนาคต โดยเป็นผลจากอุปทานของแรงงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงได้คำนวณออกมาในลักษณะที่เป็นอัตราผลตอบแทนส่วนเพิ่มของสังคม (Social marginal rate of return) ซึ่งแตกต่างกันไปตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย อย่างไรก็ตามเนื่องจากเขาขาดข้อมูลการศึกษาของระดับอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จึงไม่ได้คำนวณอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในการศึกษาทั้ง 3 ภาคนี้ แต่ยังคงคำนวณสำหรับในภาคกลาง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 อัตราผลตอบแทนต่อสังคมของการลงทุนในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคกลาง
(สมมติฐานที่ 1)

ระดับการศึกษา	พ.ศ.2513	พ.ศ.2518	พ.ศ.2523	พ.ศ.2528
อาชีวศึกษาตอนปลาย	10.2	7.9	5.9	4.6
วิชาชีพชั้นสูง	13.8	13.8	13.9	13.7

ที่มา : ศุภชัย พานิชภักดิ์. "อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงได้ในการลงทุนในการศึกษา"
รักเมืองไทย เล่ม 2 (โครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคม-
ศาสตร์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2519, หน้า 213.

หมายเหตุ : สมมติฐานในการคำนวณคือ ผู้มีงานทำและจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
ชั้นสูง มีสัดส่วนต่อผู้มีงานทำและจบประถมศึกษาเพิ่มขึ้น 2% ในทุก ๆ 5 ปี

ตารางที่ 2.3 อัตราผลตอบแทนต่อสังคมของการลงทุนในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคกลาง
(สมมติฐานที่ 2)

ระดับการศึกษา	พ.ศ.2513	พ.ศ.2518	พ.ศ.2523	พ.ศ.2528
อาชีวศึกษาตอนปลาย	6.1 ^a	4.6	2.2	0.4
วิชาชีพชั้นสูง	13.9	14.3	14.4	14.3

ที่มา : ศุภชัย พานิชภักดิ์. อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงในการลงทุนในการศึกษา
รักเมืองไทย เล่ม 2 (โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคม-
ศาสตร์แห่งประเทศไทย), กรุงเทพมหานคร, 2519, หน้า 213.

หมายเหตุ : สมมติฐานในการคำนวณคือ ผู้มีงานทำและจบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
ชั้นสูง มีสัดส่วนต่อผู้มีงานทำและจบประถมศึกษาเพิ่มขึ้น 3% ในทุก ๆ 5 ปี

วิชรี วิลาสเดชาพันธ์ (2522) ได้ศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางอาชีวศึกษาเฉพาะในระดับ ปวช. ซึ่งใช้ข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาในสถาบันของรัฐบาลสามแห่งในเขตกรุงเทพฯ โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ถึงผลได้ผลเสีย (Cost-Benefit Analysis) และใช้เครื่องมือที่เรียกว่าอัตราผลตอบแทนภายใน (The Internal Rate of Return) พิจารณาทั้ง อัตราผลตอบแทนสังคมและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล ซึ่งอัตราผลตอบแทนที่ได้ในแง่ของสังคมจะน้อยกว่าผลตอบแทนส่วนบุคคล ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาที่เลือกวิจัยนี้เป็นสถานศึกษาของรัฐบาลซึ่งเป็นผู้จ่ายต้นทุนทางการศึกษา เสียส่วนใหญ่นักเรียนจะจ่ายเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 อัตราผลตอบแทนภายในของผู้สำเร็จอาชีวะแต่ละสถานศึกษา

สถานศึกษา	สังคม	ส่วนบุคคล
พัฒนัยการพระนคร	6.77	9.67
ช่างก่อสร้างอุเทนถวาย	4.75	9.38
ช่างกลปทุมวัน	8.39	12.75
รวมสาขาช่าง	6.45	10.62
รวมอาชีวศึกษา	6.13	9.59

ที่มา : วิชรี วิลาสเดชาพันธ์ "อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางอาชีวศึกษา" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522, หน้า 67.

จากการศึกษาอัตราผลตอบแทน ของการลงทุนทางอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ของ นักวิจัยหลาย ๆ ท่านที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้นั้นมักจะแตกต่างกันไม่มากนักน้อย นอกจากนี้ข้อมูลที่ทำการศึกษานั้นก็ใช้ในเขตกรุงเทพฯ หรือภาคกลางเสียเป็นส่วนใหญ่ ในความเป็นจริงแล้ว การศึกษาทางอาชีวะแต่ละประเภทวิชานั้นมีลักษณะเนื้อหาที่แตกต่างกันมาก และส่งผลให้ต้นทุนและผลตอบแทนอยู่ในระดับที่แตกต่างกันด้วยซ้ำยังแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นของผู้ศึกษาคด้วย จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้สนใจเข้ารับการศึกษทางอาชีวศึกษามาก โดยเฉพาะประเภทวิชาพาณิชยกรรม ดังได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นดังนั้นจึงควรมีการศึกษ้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาด้านนี้ เพราะ เชื่อว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้น่าจะแตกต่างจากผลวิจัยที่ผ่านมา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved